

Ett temanummer om arbetsrätt

Erik Sjödin

Arbetsrätt är ofta något som diskuteras utifrån olika perspektiv och vilken fråga som är i blickfånget växlar över tid. Arbetsrätt är också ett forskningsämne och runt om i Sverige bedrivs forskning om den reglering som styr arbetsmarknaden. Historiskt sett har merparten av forskningen sorterats under det större ämnet civilrätt. Som en del av en allmän trend där forskningen blir mer specialiserad finns nu även arbetsrätt som ett eget forskningsämne och det finns även professorer i just arbetsrätt.

Arbetsrätt är också ett ämne på juristprogrammet och placeringen under programmet varierar lite. Men samtliga som läser juristlinjen läser arbetsrätt. Även utanför juristprogrammen bedrivs undervisning i arbetsrätt på många lärosäten runt om i landet. Likt annan undervisning är det en målsättning att undervisningen i arbetsrätt ska vara forskningsanknuten. Det finns således ett samspel mellan forskning och undervisning och för undervisningen är det av vikt att det publiceras forskning om svensk arbetsrätt.

Det var således med glädje jag mottog frågan om att vara gästredaktör för ett specialnummer på temat arbetsrätt. Men jag måste erkänna att det var med viss nervositet som jag skickade ut ett ”call for papers” till forskarna i arbetsrätt. Min glädje blev än större när jag fick gensvar på min fråga och mottog ett antal manus om olika delar av regleringen av arbetsrätten.

I detta specialnummer ingår fyra artiklar och därtill finns två recensioner. Den första artikeln är Hellborgs *Regleringen av nattarbete – en förutsebar tillämpning av förbud, undantag och påföljder?* I en alltmer globaliserad värld sker arbete mot länder i andra tidszoner och det är då inte alltid nio-till-fem som är det mest lämpade. Det finns även sådan verksamhet som anses mest lämpad att drivas när solen gått ner. Hur ska man förstå regleringen av nattarbete och även vad som händer om någon bryter mot de regler som finns om detta? Är den ordning som finns förutsebar? Det är temat för den första artikeln.

Den andra artikeln är Ahlberg & Bruuns artikel om *Kollektivavtalets ställning i EU-rätten*. Hur EU påverkar kollektivavtal har varit ett tema för deras samarbete alltsedan 1990-talet då de gav ut en bok med titeln ”Kollektivavtal i EU”.

DOI: <https://doi.org/10.58236/aa.26483>

© Författaren/författarna. Detta är en Open Access-artikel som distribueras enligt Creative Commons, licens CC-BY 4.0

Och man kan lugnt säga att det hänt en del sedan 1996 när boken kom ut. Då hade Sverige varit medlemmar i ett år. Nu, nästan 30 år senare, är EU något annat och så även unionens reglering av arbetsmarknaden. Kronan på verket är minimilönedirektivet där EU inför skyldigheter för medlemsstaterna att stödja kollektiva förhandlingar om minimilön i kollektivavtal.

Den tredje artikeln är Holm & Mannelqvists artikel på temat *Distansarbete – rätt eller skyldighet?* Att många nu efter pandemin jobbar hemifrån ger upphov till flera spännande frågor. Inte minst kopplat till hur man ska se till arbetsmiljöansvar men också arbetsanpassning och rehabilitering. Det är klart att det är en mindre revolution att för flertalet tjänstemän är det numera vanligt att inte var dag resa till sin arbetsplats.

Den fjärde artikeln är Ulander-Wänmans *Teknikväxling i företag – Åtgärder för en effektiv och hälsofrämjande omställning*. Artikeln utgör dels en genomgång av regleringen men den följs även upp med intervjuer om hur teknikväxlingar genomförts på arbetsplatser. AI utgör en sådan stor förändring som är förestående och även att vänta på många arbetsplatser. Artikeln ger en inblick i sådant arbete.

Avslutningsvis finns recensioner av två nyutkomna böcker. Den första är Herzfeld Olssons recension av Anders Johnsons bok ”Kerstin Hesselgren – hälsovårdsapostel och riksdagspionjär”. Att Hesselgren var den första kvinnan i riksdagen är kanske känt, men hon hade onekligen många strängar på sin lyra. I den andra recensionen skriver Selberg om Erland Olausons ”Kollektivavtalsförhandlingar i den svenska modellen”. Att Olausson har mycket att berätta om kollektivavtalsförhandlingar och den svenska modellen är klart.

Jag får tacka för förtroendet som gästredaktör för detta specialnummer om arbetsrätt och önskar er trevlig läsning.